Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

15. november 2012 *

Sisukord

I – Õiguslik raamistik 4

A – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Julgeolekunõukogu resolutsioon 1373 (2001) 4

B – Ühine seisukoht 2001/931/ÜVJP 4

C – Määrus (EÜ) nr 2580/2001 5

II – Vaidluse taust ja vaidlusalused aktid 6

III – Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus 9

IV – Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus 10

V – Apellatsioonkaebused 11

A – Apellandi apellatsioonkaebus (C-539/10 P) 11

1. Poolte argumendid 11

2. Euroopa Kohtu hinnang 12

B – Madalmaade Kuningriigi apellatsioonkaebus (C-550/10 P) 13

1. Poolte argumendid 13

2. Euroopa Kohtu hinnang 14

a) Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tõlgendus 14

b) Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikest 6 tulenevad nõuded 16

C – Apellandi väidetav vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-550/10 P

VI – Üldkohtule esitatud hagi 18

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

A – Esimene väide 18

B – Kolmas väide 19

C – Teine ja neljas väide 20

1. Poolte argumendid 20

2. Euroopa Kohtu hinnang 20

D – Viies väide 22

1. Poolte argumendid 22

2. Euroopa Kohtu hinnang 22

VII – Kohtukulud 23

Apellatsioonkaebus — Ühine välis- ja julgeolekupoliitika — Terrorismivastane võitlus — Teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud piirangud — Rahaliste vahendite külmutamine — Ühine seisukoht 2001/931/ÜVJP — Artikli 1 lõiked 4 ja 6 — Määrus (EÜ) nr 2580/2001 — Artikli 2 lõige 3 — Organisatsiooni kandmine terroriaktides osalevate isikute, rühmituste ja üksuste loetellu ja sinna edasi jätmine — Tingimused — Pädeva asutuse otsus — Siseriikliku meetme kehtetuks tunnistamine — Tühistamishagi — Apellatsioonkaebuse vastuvõetavus — Omandiõiguse kaitse — Proportsionaalsuse põhimõte — EÜ artikkel 253 — Põhjendamiskohustus

Liidetud kohtuasjades C-539/10 P ja C-550/10 P,

mille ese on kaks apellatsioonkaebust, mis esitati Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel vastavalt 18. ja 23. novembril 2010,

Stichting Al-Aqsa (C-539/10 P), asukoht Heerlen (Madalmaad), esindajad: *advocaat* J. G. Uiterwaal ja *advocaat* A. M. van Eik,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: E. Finnegan, B. Driessen ja R. Szostak,

kostja esimeses kohtuastmes,

keda toetab:

Madalmaade Kuningriik, esindajad: C. M. Wissels ja M. Bulterman,

Euroopa Komisjon, esindajad: S. Boelaert ja P. van Nuffel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

ja

Madalmaade Kuningriik (C-550/10 P), esindajad: C. M. Wissels ja M. Noort,

apellant,

teised menetlusosalised:

Stichting Al-Aqsa, asukoht Heerlen (Madalmaad), esindaja: *advocaat* A. M. van Eik,

hageja esimeses kohtuastmes,

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: E. Finnegan, B. Driessen ja R. Szostak,

kostja esimeses kohtuastmes,

Euroopa Komisjon, esindajad: S. Boelaert ja P. van Nuffel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: kohtunik R. Silva de Lapuerta kolmanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud K. Lenaerts, G. Arestis, J. Malenovský ja T. von Danwitz (ettekandja),

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 6. juuni 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebustes paluvad Stichting Al-Aqsa (edaspidi „apellant”) (C-539/10 P) ja Madalmaade Kuningriik (C-550/10 P) Euroopa Kohtul tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 9. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas T-348/07: Al-Aqsa *vs.* nõukogu (EKL 2010, lk II-4575, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Üldkohus tühistas:

— nõukogu 28. juuni 2007. aasta otsuse 2007/445/EÜ, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 (teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks) artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsused 2006/379/EÜ ja 2006/1008/EÜ (ELT L 169, lk 58);

— nõukogu 20. detsembri 2007. aasta otsuse 2007/868/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2007/445 (ELT L 340, lk 100);

— nõukogu 15. juuli 2008. aasta otsuse 2008/583/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2007/868 (ELT L 188, lk 21);

— nõukogu 26. jaanuari 2009. aasta otsuse 2009/62/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2008/583 (ELT L 23, lk 25), ja

— nõukogu 15. juuni 2009. aasta määruse (EÜ) nr 501/2009, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2009/62 (ELT L 151, lk 14),

(edaspidi koos „vaidlusalused aktid") apellanti puudutavas osas.

I – Õiguslik raamistik

A – *Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Julgeolekunõukogu resolutsioon 1373 (2001)*

2 ÜRO Julgeolekunõukogu võttis 28. septembril 2001 vastu resolutsiooni 1373 (2001), milles kehtestati strateegiad võitluseks kõikide vahenditega terrorismi ja eelkõige selle rahastamise vastu. Selle resolutsiooni lõike 1 punkt c sätestab nimelt, et kõik riigid külmutavad viivitamata selliste isikute, kes panevad toime või üritavad toime panna terroriakte või kes aitavad kaasa terroriaktide toimepanekule või osalevad nende toimepanekus, nendele isikutele kuuluvate või nende poolt kontrollitavate üksuste ning nende isikute või üksuste nimel või juhtimisel tegutsevate isikute ja üksuste rahalised vahendid ja muud finantsvarad või majandusressursid.

3 See resolutsioon ei näe ette loetelu isikutest, kelle suhtes piiravaid meetmeid tuleb kohaldada.

B – *Ühine seisukoht 2001/931/ÜVJP*

4 Resolutsiooni 1373 (2001) rakendamiseks võttis Euroopa Liidu Nõukogu 27. detsembril 2001 vastu ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta (EÜT L 344, lk 93; ELT eriväljaanne 18/01, lk 217).

5 Selle ühise seisukoha artikli 1 lõike 1 kohaselt kohaldatakse ühist seisukohta „isikute, rühmituste ja üksuste suhtes, kes osalevad terroriaktides ja on loetletud lisas". Selle artikli lõikes 2 määratletakse, mida hõlmab mõiste „terroriaktides osalevad isikud, rühmitused ja üksused".

6 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiked 3, 4 ja 6 on sõnastatud järgmiselt:

„3. Käesoleva ühise seisukoha kohaldamisel tähendab „terroriakt" järgmisi tahtlikke tegusid, mis oma laadi või seose tõttu võivad tõsiselt kahjustada mõnda riiki või rahvusvahelist organisatsiooni ja mida käsitletakse siseriiklikus õiguses õigusrikkumisena, kui nende eesmärk on:

i) tõsiselt hirmutada elanikkonda;

ii) sundida valitsust või rahvusvahelist organisatsiooni põhjendamatult mõnda tegu toime panema või sellest hoiduma või

iii) tõsiselt tasakaalust välja viia või hävitada mõne riigi või rahvusvahelise organisatsiooni poliitiline, põhiseaduslik, majanduslik või ühiskondlik kord:

[...]

k) terrorirühmituse tegevuses osalemine, sealhulgas teabe või aineliste vahenditega varustamise või selle rühmituse tegevuse mis tahes viisil rahastamise teel, olles teadlik asjaolust, et selline osalemine aitab kaasa rühmituse kuritegudele.

[...]

4. Lisas sisalduv loend koostatakse asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et pädev asutus on asjaomaste isikute, rühmituste või üksuste suhtes teinud otsuse, olenemata sellest, kas see käsitleb arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete põhjal terroriakti uurimise algatamist, terroriakti eest vastutuselevõtmist, sellise akti toimepaneku katset, selles osalemist või sellele kaasaaitamist või mõnes sellises aktis süüdimõistmist. Loendisse võib arvata isikuid, rühmitusi ja üksusi, kelle ÜRO Julgeolekunõukogu on tunnistanud terrorismiga seotuks ja kellele ta on määranud sanktsioone.

Käesoleva lõike kohaldamisel tähendab „pädev asutus" kohtuorganit või kui kohtuorganitel ei ole käesoleva lõikega hõlmatud valdkonnas pädevust, kõnealuses valdkonnas samaväärset pädevat asutust.

[…]

6. Lisa loendis sisalduvate isikute ja üksuste nimed vaadatakse korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant läbi, tagamaks, et nende hoidmine loendis on põhjendatud."

C – *Määrus (EÜ) nr 2580/2001*

7 Leides, et ühises seisukohas 2001/931 kirjeldatud meetmete ühenduse tasandil rakendamiseks oli vaja määrust, võttis nõukogu vastu 27. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 2580/2001 teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks (EÜT L 344, lk 70; ELT eriväljaanne 18/01, lk 207).

8 Seoses mõiste „terroriakt" määratlusega viitab selle määruse artikli 1 punkt 4 ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 3 esitatud määratlusele.

9 Määruse nr 2580/2001 artikkel 2 sätestab:

„1. Välja arvatud artiklite 5 ja 6 kohaselt lubatud juhtudel:

a) külmutatakse kõik lõikes 3 nimetatud loetelus sisalduvatele füüsilistele või juriidilistele isikutele, rühmitustele või üksustele kuuluvad või nende omanduses või valduses olevad rahalised vahendid, muud finantsvarad ja majandusressursid;

b) rahalisi vahendeid, muid finantsvarasid ega majandusressursse ei anta otseselt ega kaudselt lõikes 3 nimetatud loetelus sisalduvate füüsiliste või juriidiliste isikute, rühmituste või üksuste käsutusse ega nende toetuseks.

2. Välja arvatud artiklite 5 ja 6 kohaselt lubatud juhtudel, keelatakse finantsteenuste osutamine lõikes 3 nimetatud loetelus sisalduvatele füüsilistele või juriidilistele isikutele, rühmitustele või üksustele või nende toetuseks.

3. Nõukogu koostab, vaatab läbi ja muudab ühehäälselt nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse, kooskõlas ühisseisukoha 2001/931/ÜVJP artikli 1 lõigetes 4, 5 ja 6 ettenähtud sätetega; loetelusse kuuluvad:

i) füüsilised isikud, kes panevad toime või üritavad toime panna terroriakte või kes osalevad terroriaktide toimepanekus või aitavad kaasa nende toimepanekule;

ii) juriidilised isikud, rühmitused või üksused, kes panevad toime või üritavad toime panna terroriakte või kes osalevad terroriaktide toimepanekus või aitavad kaasa nende toimepanekule;

iii) juriidilised isikud, rühmitused või üksused, kes kuuluvad ühele või mitmele punktides i ja ii nimetatud füüsilisele või juriidilisele isikule, rühmitusele või üksusele või on nende kontrolli all, või

iv) füüsilised või juriidilised isikud, rühmitused või üksused, kes tegutsevad ühe või mitme punktides i ja ii nimetatud füüsilise või juriidilise isiku, rühmituse või üksuse nimel või juhtimisel."

10 Määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelu (edaspidi „vaidlusalune loetelu") esialgne versioon kehtestati nõukogu 27. detsembri 2001. aasta otsusega 2001/927/EÜ (EÜT L 344, lk 83) ning apellandi nime see loetelu ei sisaldanud.

11 Apellandi nimi kanti kõnealusesse loetellu nõukogu 27. juuni 2003. aasta otsusega 2003/480/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2002/974/EÜ (ELT L 160, lk 81).

12 Apellant jäeti vaidlusalusesse loetellu edasi nõukogu hilisemate otsustega, eeskätt:

— nõukogu 12. septembri 2003. aasta otsusega 2003/646/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2003/480 (ELT L 229, lk 22);

— nõukogu 29. mai 2006. aasta otsusega 2006/379/EÜ, millega rakendatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/930/EÜ (ELT L 144, lk 21), ja

— vaidlusaluste aktidega.

II – Vaidluse taust ja vaidlusalused aktid

13 Käesoleva kohtuvaidluse kõige varasemaid asjaolusid puudutavalt viitab vaidlustatud kohtuotsuse punkt 1 Üldkohtu 11. juuli 2007. aasta otsusele kohtuasjas T-327/03: Al-Aqsa *vs.* nõukogu, milles Üldkohus otsustas apellandi hagi üle, millega taotleti eeskätt otsuse 2003/480 osalist tühistamist.

14 Selle kohtuotsuse punktides 15–21 on sedastatud järgmist:

„15 Toimikust nähtub, et [apellant] on Madalmaade õiguse alusel 1993. aastal asutatud sihtasutus. Ta määratleb ennast islami sotsiaalabiorganisatsioonina. Ta märgib, et põhikirja kohaselt on sihtasutuse eesmärk eeskätt Madalmaades elavate palestiinlaste sotsiaalkaitse ja elutingimuste parandamine ning Iisraeli okupeeritud territooriumil elavate palestiinlaste abistamine. […] [Apellant] väidab, et ta ei ole ühegi erakonna liige ning et ta kogus majandusaastal 2001–2002 Madalmaades ligi 1 miljoni euro ulatuses annetusi.

16 Madalmaade välisminister võttis 3. aprillil 2003 Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1373 (2001) ja Sanctiewet 1977 (1977. aasta Madalmaade seadus sanktsioonide kohta, 16. mai 2002. aasta seadusega muudetud redaktsioonis) alusel vastu Sanctieregeling terrorisme 2003 (terrorismi valdkonnas sanktsioonide kohaldamiseks võetud määrus, *Staatscourant* 2003, nr 68, lk 11; edaspidi „Sanctieregeling"), millega nähti ette eeskätt [apellandi] kõigi rahaliste vahendite ja finantsvara külmutamine.

17 Sanctieregelingi põhjendustest nähtub, et see määrus võeti vastu, oodates [määruse nr 2580/2001] alusel ühenduse tasandil otsuse vastuvõtmist [apellandi] kohta kaudsete tõendite alusel rahaliste vahendite ülekandmise kohta [apellandi] poolt sellistele organisatsioonidele, kes toetavad terrorismi Lähis-Idas. Sanctieregelingi põhjendustes on täpsustatud, et see tunnistatakse kehtetuks niipea, kui jõustub selline ühenduse tasandil võetud otsus.

18 [Apellant] kaebas Madalmaade Kuningriigi peale [voorzieningenrechter'ile (edaspidi „ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik")], taotledes eeskätt Sanctieregelingis ette nähtud meetmete kohaldamise peatamist.

19 Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik tuvastas 13. mai 2003. aasta [vaheotsuses], et Sanctieregeling põhines eelkõige Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst'i (teabe ja julgeoleku üldamet, edaspidi „AIVD") direktorilt Madalmaade välisministeeriumi poliitosakonna peadirektorile 9. aprillil 2003 saadetud ametlikul memorandumil […]. Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik märkis, et see memorandum sisaldas üksnes üldisi väiteid ning et puudus neid väiteid tõendav faktiline teave […], et Madalmaade valitsus oli teinud ettepaneku, et ta uuriks konfidentsiaalselt AIVD teavet, mille alusel kõnealune memorandum koostati, et [apellant] ei olnud vaidlustanud kõnealuse valitsuse huvi kõnealuse teabe salajas hoidmise vastu ning oli lisaks andnud oma nõusoleku sellisel moel toimimiseks […]. Selles osas märkis ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik, et asjaomaste dokumentidega konfidentsiaalne tutvumine kohtuniku poolt […] oli […] mõeldav […] avaliku korraga seonduvatel kaalutlustel […]. Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik andis seega Madalmaade valitsusele korralduse võimaldada tal konfidentsiaalselt tutvuda AIVD konfidentsiaalse teabe toimikuga, mille alusel eespool nimetatud memorandum vastu võeti. Madalmaade valitsus täitis nimetatud [otsuses] antud korralduse ning 21. mail 2003 sai ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik tutvuda kõnealuse toimikuga AIVD ruumides.

20 [3. juuni 2003. aasta teise ajutiste meetmete kohaldamise otsusega (edaspidi „ajutiste meetmete kohaldamise otsus")] jättis ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik [apellandi] kaebuse rahuldamata. [Selle otsuse] punktis 3.2 asus ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik oma uurimise alusel seisukohale, et AIVD tuvastatud asjaolud on piisavad, et õigustada selle ameti järeldust, mille kohaselt rahalised vahendid, mida [apellant] Madalmaades kogus, läksid Palestiina islamistliku liikumisega Hamas seotud organisatsioonidele, ning ka järeldust, et mitmed nendest Hamasiga seotud organisatsioonidest andsid rahalisi vahendeid Hamasi terroriaktide toimepanemiseks või nende toimepanemisele kaasaaitamiseks. [Sama otsuse] punktis 3.3 lisas ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik, et ta ei olnud leidnud ühtegi faktilist või muud asjaolu, mis tõendaks, et AIVD oleks talle Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensteniga (teabe- ja julgeolekuteenistusi käsitlev seadus) seatud ülesande täitmisel vääralt toiminud.

21 Sanctieregeling tunnistati kehtetuks 3. augustil 2003 (*Staatscourant* 2003, nr 146, lk [9])."

15 Apellant palus Üldkohtu kantseleisse 19. septembril 2003 esitatud hagiavalduses tühistada otsused 2003/480 ja 2003/646 osas, milles teda neis nimetatakse. Arvestades seda, et menetluse käigus tunnistati need otsused kehtetuks ja asendati hilisemate otsustega ning et apellant andis teada, et ta muudab oma nõudeid selliste muutustega arvestamiseks, otsustas Üldkohus, et ta kontrollib üksnes suulise menetluse lõpetamise kuupäeval kehtivat otsust, milleks oli otsus 2006/379. Üldkohus tühistas selle otsuse eespool viidatud kohtuotsusega Al-Aqsa *vs.* nõukogu apellanti puudutavas osas, tuues seejuures peamiseks põhjenduseks, et kõnealune otsus ei olnud piisavalt põhjendatud.

16 Kohtuvaidluse hiljutisemad asjaolud on kokkuvõtlikult esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 3–10:

„3 23. aprilli 2007. aasta kirjas teavitas [n]õukogu [apellanti] sellest, et tema arvates olid endiselt kehtivad põhjused, millele tugineti [apellandi esmakordsel] kandmisel [vaidlusalusesse loetellu], ning et seetõttu oli tal kavas [apellant] nimetatud loetellu edasi jätta. Sellele kirjale oli lisatud seletuskiri põhjendustega, millele nõukogu tugines. Samuti anti [apellandile] teada, et ta võis esitada nõukogule ühe kuu jooksul märkusi koos kõigi tõendavate materjalidega seoses viimase kavatsusega jätta ta edasi vaidlusalusesse loetellu ning seoses põhjustega, millele nõukogu sellega seonduvalt tugines.

4 Nimetatud kirjale lisatud seletuskirjas oli nõukogu märkinud järgmist:

„[Apellant] asutati 1993. aastal Madalmaades Madalmaade õiguse kohase sihtasutusena. Ta tegeles rahaliste vahendite kogumisega teatud organisatsioonidele, kes kuulusid Palestiina Hamasi liikumisse, kes on kantud […] ühise seisukoha [2001/931] artikli 1 lõike 2 tähenduses terroriaktides osalevate rühmituste loetellu. Mitmed nimetatud organisatsioonidest annavad rahalisi vahendeid terroriaktide toimepanemiseks või nende toimepanemisele kaasaaitamiseks. Sellised teod kuuluvad ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 3 [punkti] k kohaldamisalasse ning neid [pannakse toime] kõnealuse ühise seisukoha artikli 1 lõike 3 [punktides] i ja iii nimetatud eesmärkidel.

[Apellant] kuulub seega […] määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 [punkti] ii kohaldamisalasse.

[Madalmaade] välisminister ja rahandusminister otsustasid ministri 3. aprilli 2003. aasta määrusega DJZ/BR/219-03 (tuntud Sanctieregeling Terrorisme nime all), mis avaldati Madalmaade *Staatscourant*'is (ametlik väljaanne) 7. aprillil 2003, külmutada kõik [apellandile] kuuluvad rahalised vahendid. See otsus kinnitati Haagi esimese astme kohtu tsiviilkolleegiumi esimehe 3. juuni 2003. aasta kohtuotsusega LJN AF9389. Nimetatud kohtuotsuses on leitud, et [apellanti] tuleb käsitada Hamasi toetava organisatsioonina, kes võimaldab viimasel panna toime terroriakte või aidata kaasa nende toimepanemisele.

Seega on pädev asutus võtnud [apellandi] suhtes vastu otsuse ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses.

Nõukogu on veendunud, et [apellandi] kandmist [vaidlusalusesse loetellu] õigustanud põhjused on endiselt kehtivad."

5 Kõnealuses seletuskirjas sel moel viidatud ministri määrus ja kohtuotsus on Sanctieregeling ja ajutiste meetmete kohaldamise otsus.

6 25. mai 2007. aasta kirjas esitas [apellant] nõukogule vastuseks oma märkused. Ta kritiseeris nii sisulisi põhjuseid, millele nõukogu oli tuginenud õigustamaks [apellandi] jätmist vaidlusalusesse loetellu, kui ka menetlust, mida nõukogu järgis.

7 28. juunil 2007 […] võttis nõukogu vastu otsuse [2007/445]. Selle otsusega jättis nõukogu [apellandi] nime edasi vaidlusalusesse loetellu.

8 [Selle] otsuse põhjendus [5] sätestab:

„Nõukogu vaatas […] määruse […] nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 nõude kohaselt täielikult läbi nende isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse kõnealust määrust […]. Sellega seoses on nõukogu võtnud arvesse teatavate asjaomaste isikute, rühmituste ja üksuste poolt nõukogule esitatud märkusi ja dokumente."

9 [Selle] otsuse põhjendus [6] sätestab:

„Läbivaatamise tulemusel järeldas nõukogu, et käesoleva otsuse lisas loetletud isikud, rühmitused ja üksused on osalenud terroriaktides […] ühise seisukoha [2001/931] […] artikli 1 lõigete 2 ja 3 tähenduses, et pädev asutus võttis nende suhtes vastu otsuse nimetatud ühise seisukoha artikli 1 lõike 4 tähenduses ning et nende suhtes tuleks jätkata määruses nr 2580/2001 sätestatud piiravate erimeetmete kohaldamist."

10 [Otsusest 2007/445] teatati [apellandile] nõukogu 29. juuni 2007. aasta kirjaga. Sellele kirjale lisatud seletuskiri (edaspidi „seletuskiri") on identne nõukogu 23. aprilli 2007. aasta kirjale lisatud seletuskirjaga […]."

III – Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

17 Apellant esitas Üldkohtu kantseleisse 12. septembril 2007 saabunud hagiavalduse, milles ta palus Üldkohtul:

— tühistada otsus 2007/445 apellanti puudutavas osas;

— tuvastada, et määrus nr 2580/2001 ei ole tema suhtes kohaldatav ja

— mõista kohtukulud välja nõukogult.

18 Nõukogu palus Üldkohtul jätta hagi tervikuna põhjendamatuse tõttu rahuldamata ja mõista kohtukulud välja apellandilt.

19 Madalmaade Kuningriik ja Euroopa Ühenduste Komisjon, kellele anti luba astuda Üldkohtus menetlusse, toetasid nõukogu nõudeid.

20 Kuna nõukogu võttis kohtumenetluse käigus vastu otsused 2007/868, 2008/583 ja 2009/62 ning määruse nr 501/2009, tunnistades kehtetuks ja asendades esiteks otsuse 2007/445 ja seejärel kõik nimetatud kolm otsust, palus apellant korduvalt luba oma esialgsete nõuete muutmiseks nii, et hagi hõlmaks ka nõuet tühistada nimetatud otsused ja kõnealune määrus teda puudutavas osas. Üldkohus rahuldas need taotlused vaidlustatud kohtuotsuse punktides 31–45.

21 Oma nõuete põhjendamiseks esitas hageja sisuliselt viis väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikeid 1, 2 ja 4 ning määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3. Teine väide oli, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet. Kolmanda väite kohaselt on rikutud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiget 6, määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning olulist menetlusnormi. Neljanda väite kohaselt on rikutud põhiõigust omandit vabalt käsutada. Viiendaks väitis apellant lõpetuseks, et on rikutud EÜ artiklis 253 ette nähtud põhjendamiskohustust.

22 Üldkohus analüüsis esiteks esimest väidet, mis jagunes neljaks osaks, milles on vastavalt väidetud, et hageja puhul ei ole tegemist isiku, rühmituse või üksusega ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 2 tähenduses; et ükski pädev asutus ei ole teinud tema suhtes otsust selle artikli lõike 4 tähenduses; et ei ole tuvastatud, et hagejal oleks olnud kavatsus aidata kaasa terroriaktide toimepanemisele, ning viimaseks, et enam ei saa asuda seisukohale, et hageja aitab kaasa selliste aktide toimepanemisele.

23 Üldkohus lükkas esimese väite kõik nimetatud osad põhjendamatuse tõttu tagasi.

24 Seoses esimese väite teise osaga tuvastas Üldkohus vaidlustatud otsuse punktides 97–102 ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 konteksti ja eesmärki arvestades eeskätt, et selles sättes ei ole nõutud, et siseriiklik „otsus” oleks tehtud kriminaalmenetluse raames selle kitsas tähenduses. Tema arvates on üksnes vaja, et see otsus oleks tehtud siseriiklikus menetluses, mille vahetu ja peamine eesmärk on huvitatud isiku suhtes ennetava või karistava meetme võtmine terrorismivastase võitluse raames ja tema seotuse tõttu terrorismiga. Üldkohus oli seisukohal, et asjaomases kohtuasjas kuulus ajutiste meetmete kohaldamise otsus piisavalt otseselt sellise siseriikliku menetluse raamidesse, mille peamine eesmärk on Sanctieregelingis endas ette nähtud rahaliste vahendite külmutamises seisneva majandusliku sanktsiooni meetme kohaldamine apellandi suhtes tema seotuse tõttu terrorismiaktidega.

25 Üldkohus järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 104 ja 105, et ajutiste meetmete kohaldamise otsuse, kui seda vaadelda koostoimes Sanctieregelingiga, näol oli asjaomaseid siseriiklikke õigusnorme arvestades tegemist pädeva asutuse otsusega ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses ning et see võis seega sellisena põhimõtteliselt õigustada apellandi rahaliste vahendite külmutamise meetme vastuvõtmist määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 alusel.

26 Seoses esimese väite kolmanda osaga asus Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 127 seisukohale, et arvestades 13. mai 2003. aasta vaheotsust ning ajutiste meetmete kohaldamise otsust võis nõukogu hindamisviga toime panemata leida, et apellant oli ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 3 punkti k tähenduses teadlik sellest, et tema rahaliste vahendite kogumises ning käsutusse andmises seisnev tegevus aitas kaasa terrorirühmituse, konkreetsel juhul Hamasi, kriminaalsele tegevusele. Vaidlustatud kohtuotsuse punkti 128 kohaselt näitasid ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustava kohtuniku poolt AIVD memorandumi ning selle aluseks oleva toimiku elementide alusel tehtud faktilised tuvastused ning antud hinnangud, et kohtunik oli ilmselgelt veendunud, et apellant oli teadlik sellest, et tema rahaliste vahendite kasutamise lõppeesmärk oli terroristlik.

27 Järgmiseks uuris Üldkohus kolmandat väidet, millega ta nõustus. Apellant väitis selles, et nõukogu ei vaadanud kordagi loetelu uuesti läbi, otsustamaks, kas apellandi jätmine vaidlusalusesse loetellu on põhjendatud, mistõttu ta rikkus hageja väitel ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiget 6, määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ja olulist menetlusnormi.

28 Pärast seda, kui ta oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 161–169 meenutanud oma kohtupraktikat, mis seondub kõnealuse siseriikliku menetluse hilisema käigu olulisusega teatud isiku vaidlusalusesse loetellu edasi jätmise küsimuse uurimisel vastavalt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikele 6, asus Üldkohus kõnealuse kohtuotsuse punktis 172 seisukohale, et pärast Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamist Madalmaade õiguskorras ei saanud ajutiste meetmete kohaldamise otsus, mis oli viimasega lahutamatult seotud, olla enam kehtivalt aluseks apellandi rahaliste vahendite külmutamise ühenduse meetmele.

29 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 173–180 asus Üldkohus seisukohale, et kuivõrd Sanctieregelingil ei olnud kehtetuks tunnistamise tõttu lõplikult enam mingeid õiguslikke tagajärgi, siis pidi sama vältimatult kehtima ka ajutiste meetmete kohaldamise otsusest tulenevate õiguslike tagajärgede suhtes, millega lihtsalt keelduti peatamast Sanctieregelingi täitmist ning milles anti üksnes esialgne hinnang. See, et apellant ei olnud ajutiste meetmete kohaldamise otsuse peale edasi kaevanud ega esitanud hagi sisulistes küsimustes, ei olnud Üldkohtu arvates tähtis. Nõukogu oli seega tema arvates ületanud oma kaalutlusõiguse piire, jättes apellandi olukorda korrapäraselt läbi vaadates apellandi määramatult vaidlusalusesse loetellu edasi.

30 Üldkohus järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 183 ja 184, et kolmanda väite põhjendatuse tõttu tuli vaidlustatud aktid tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida apellandi muid väiteid ja argumente, mistõttu ei olnud tema arvates ka vaja teha otsust seoses nõudega tunnistada EÜ artikli 241 alusel õigusvastaseks määrus nr 2580/2001.

31 Vaidlustatud kohtuotsuse resolutsioonis tühistas Üldkohus esiteks vaidlusalused aktid apellanti puudutavas osas ning jättis teiseks hagi ülejäänud osas rahuldamata.

IV – Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

32 Kohtuasjas C-539/10 P esitatud apellatsioonkaebuses palub apellant Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles apellandi nimel on kõnealuse kohtuotsuse põhjenduste vastu esitatud väiteid ja argumente, ning teha uus otsus, rahuldades apellandi poolt esimeses kohtuastmes esitatud nõuded ja parandades vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, ning

— mõista mõlema astme kohtukulud välja nõukogult.

33 Nõukogu palub Euroopa Kohtul:

— esimese võimalusena jätta apellatsioonkaebus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— teise võimalusena jätta apellatsioonkaebus põhjendamatuse tõttu rahuldamata ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

34 Madalmaade Kuningriik palub Euroopa Kohtul esimese võimalusena tunnistada apellandi apellatsioonkaebus vastuvõetamatuks ning teise võimalusena lükata apellandi esitatud väited tagasi.

35 Komisjon palub Euroopa Kohtul tunnistada apellandi esitatud apellatsioonkaebus vastuvõetamatuks.

36 Kohtuasjas C-550/10 P esitatud apellatsioonkaebuses palub Madalmaade Kuningriik Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, suunata asi otsustamiseks tagasi Üldkohtusse ning mõista kohtukulud välja apellandilt.

37 Oma vastuses sellele apellatsioonkaebusele palub apellant Euroopa Kohtul:

— jätta Madalmaade Kuningriigi apellatsioonkaebus rahuldamata;

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles apellandi nimel on kõnealuse kohtuotsuse põhjenduste vastu esitatud väiteid ja argumente, ning teha uus otsus, rahuldades apellandi poolt esimeses kohtuastmes esitatud nõuded ja parandades vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, ning

— mõista Madalmaade Kuningriigilt välja käesoleva menetluse kulud ning kinnitada kohtukulude sellist jaotust, mille Üldkohus nägi ette vaidlustatud kohtuotsuses.

38 Komisjon palub Euroopa Kohtul tunnistada Madalmaade Kuningriigi apellatsioonkaebus põhjendatuks, tühistada vaidlustatud kohtuotsus ning suunata asi otsustamiseks tagasi Üldkohtusse.

39 Euroopa Kohtu presidendi 4. veebruari 2011. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-539/10 P ja C-550/10 P kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides.

V – Apellatsioonkaebused

A – *Apellandi apellatsioonkaebus (C-539/10 P)*

1. Poolte argumendid

40 Apellant väidab, et tema apellatsioonkaebus on vastuvõetav vaatamata sellele, et sellega taotletakse vaidlustatud kohtuotsuse teisese tähtsusega osade tühistamist. Nimelt on ta seisukohal, et see kohtuotsus sisaldab teatud arvu kaalutlusi, mis teda kahjustavad. Kui Madalmaade Kuningriik võtab kõnealuste kaalutluste alusel vastu uue ministri määruse, millele nõukogu seejärel tugineb, et kanda apellant uuesti vaidlusalusesse loetellu, peab uuesti alustama pikaajalist ja kulukat menetlust. Lisaks sellele võib juhtuda, et apellandil ei ole sellise menetluse raames enam võimalik tugineda väidetele, mille Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuses tagasi lükanud, kuna kohtuotsusel on seadusjõud.

41 Apellant lisas repliigis, et tema nõue jäeti esimeses kohtuastmes Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 tähenduses osaliselt rahuldamata. Nimelt olevat ta palunud Üldkohtul mitte ainult tühistada vaidlusalused aktid, vaid ka tuvastada, et nende aktidega seotud määrus nr 2580/2001 ei olnud tema suhtes kohaldatav. Üldkohus rahuldas tema väitel vaid nõude esimese osa, jättes hagi ülejäänud osas rahuldamata. Ta väidab lisaks, et hagi ülejäänud osas rahuldamata jätmisel oli määrav esimese väite põhjendamatuse tõttu tagasilükkamine. Üksnes selline kohtuotsus, mis on tehtud määruse

nr 2580/2001 kui sellise kohaldatavuse kohta, laieneks tulevikus võetavatele sarnastele rahaliste vahendite külmutamise otsustele ning välistaks vajaduse esitada selliste otsuste peale – mille vastuvõtmine on lisaks tõenäoline – uuesti tühistamishagid.

42 Nõukogu, Madalmaade Kuningriik ja komisjon väidavad, et apellandi apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu, väites eeskätt, et see apellatsioonkaebus ei ole esitatud mitte vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni, vaid selle põhjenduste peale, ning et apellandi nõuet ei jäetud Üldkohtus Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 tähenduses rahuldamata.

2. Euroopa Kohtu hinnang

43 Apellatsioonkaebuse esitamise ajal kohaldamisele kuulunud Euroopa Kohtu kodukorra artikli 113 lõike 1 kohaselt nõutakse apellatsioonkaebuses Üldkohtu otsuse täielikku või osalist tühistamist.

44 Käesolevas kohtuasjas ei nõuta aga apellandi apellatsioonkaebuses mitte vaidlustatud kohtuotsuse – st selle resolutsiooni – isegi mitte osalist tühistamist (vt selle kohta 5. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-263/09 P: Edwin *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2011, lk I-5853, punktid 83–85; samuti Euroopa Kohtu 21. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-329/09 P: Iride *vs.* komisjon, punkt 48), vaid üksnes kohtuotsuse teatavate põhjenduste muutmist, nagu apellant seda oma apellatsioonkaebuses ka ise tunnistab.

45 Nimelt võitis apellant oma kolmanda väite alusel esimeses kohtuastmes kohtuvaidluse seoses vaidlusaluste aktide tühistamise nõudega ning ta nõuab praegu üksnes põhjenduste asendamist seoses esimese väite kahe osaga, mille Üldkohus tagasi lükkas.

46 Lisaks, mis puudutab määruse nr 2580/2001 kohaldamatuks tunnistamise nõuet, mille Üldkohus vastavalt vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktile 2 rahuldamata jättis, tuleb tuvastada, et apellant üksnes rõhutas seda asjaolu oma repliigi põhjendustes, ilma et ta oleks nõudnud vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni selle osa tühistamist.

47 Neil asjaoludel on apellatsioonkaebus vastuvõetamatu.

48 Seda järeldust ei saa ümber lükata apellandi argumentidega, mis tuginevad seadusjõule.

49 Nimelt on seadusjõud üksnes kohtuotsuse neil põhjendustel, mis kujutavad endast kohtuotsuse resolutsiooni põhistust ning on seetõttu resolutsioonist lahutamatud (vt 14. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-310/97 P: komisjon *vs.* AssiDomän Kraft Products jt, EKL 1999, lk I-5363, punkt 54; 1. juuni 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-442/03 P ja C-471/03 P: P&O European Ferries (Vizcaya) ja Diputación Foral de Vizcaya *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-4845, punktid 44 ja 47, ning 19. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-221/10 P: Artegodan *vs.* komisjon, punkt 87). Käesolevas kohtuasjas on aga vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktis 1 ette nähtud vaidlusaluste aktide tühistamisest lahutamatud üksnes põhjendused, mis on seotud esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda väitega, mille Üldkohus luges põhjendatuks.

50 Eelnevast tuleneb, et apellandi apellatsioonkaebus tuleb jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

B – *Madalmaade Kuningriigi apellatsioonkaebus (C-550/10 P)*

1. Poolte argumendid

51 Oma ainsa väitega heidab Madalmaade Kuningriik Üldkohtule ette ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõigete 4 ja 6 ning määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 väära tõlgendamist, kuivõrd Üldkohus leidis, et pärast Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamist ei saanud ajutiste meetmete kohaldamise otsus enam olla aluseks apellandi vaidlusalusesse loetellu kandmisele.

52 Esiteks on ta seisukohal, et Üldkohus tõlgendas vääralt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiget 4, leides vaidlustatud kohtuotsuse punktides 85–87, et ajutiste meetmete kohaldamise otsus koostoimes Sanctieregelingiga kujutas endast „pädeva asutuse otsust".

53 Nimelt on ta seisukohal, et kõnealune otsus vastab eraldivõetuna Üldkohtu esitatud täpsetele kriteeriumidele (Üldkohtu 30. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-341/07: Sison *vs.* nõukogu, EKL 2009, lk II-3625, punkt 111), mille kohaselt peab otsus olema tehtud siseriiklikus menetluses, mille vahetu ja peamine eesmärk on huvitatud isiku suhtes ennetava või karistava meetme võtmine terrorismivastase võitluse raames ja tema seotuse tõttu terrorismiga. Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustava kohtuniku otsus apellandi osalemise kohta terrorismi rahastamises kujutab endast Madalmaade Kuningriigi väitel tema lahendi olulist osa, kusjuures nimetatud lahend tehti sellise siseriikliku menetluse raames, mille eesmärk on apellandi suhtes ennetavate meetmete võtmine terrorismivastase võitluse raames.

54 Teiseks olevat Üldkohus tõlgendanud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 172 ja 180 vääralt nõukogul ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 alusel korrapärase läbivaatamise raames lasuvaid kohustusi, järeldades Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamisest automaatselt, et apellandi edasi jätmine vaidlusalusesse loetellu ei olnud enam põhjendatud.

55 Ehkki selle kehtetuks tunnistamise näol on tegemist asjaoluga, mida tuleb korrapärase läbivaatamise raames arvesse võtta, peaks nõukogu arvesse võtma ka sellise kehtetuks tunnistamise põhjusi. Käesolevas kohtuasjas ei olnud Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamine tingitud veendumusest, et apellandi rahaliste vahendite külmutamise meede ei olnud enam vajalik, vaid hoopis soovist vältida siseriikliku meetme ja ühenduse määruse kattumist, nii nagu sellest annavad tunnistust selle ministri määruse põhjendused, millega Sanctieregeling kehtetuks tunnistati. Neil asjaoludel oleks nõukogul olnud õigus jätta Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamisest automaatselt järeldamata, et apellandi vaidlusalusesse loetellu edasijätmiseks puudub alus.

56 Komisjon toetab Madalmaade Kuningriigi seisukohta, lisades, et vaidlusaluste aktide põhjendustest võib järeldada, et nõukogu pidas üksnes ajutiste meetmete kohaldamise otsust „pädeva asutuse otsuseks". Igal juhul tuleks arvesse võtta väidet, mille nõukogu esitas Üldkohtus toimunud menetluses, et ta tugines vaidlusaluste aktide vastuvõtmisel üksnes ajutiste meetmete kohaldamise otsusele.

57 Komisjon rõhutab lisaks, et ajutiste meetmete kohaldamise otsuses ei olevat küsimust, kas apellant osales terroriaktides, käsitletud üksnes täiendavalt ja teiseselt. Otsustamaks, kas Sanctieregelingi täitmine tuli peatada, oleks ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik pidanud uurima keskset küsimust – mida ta muuseas ka tegi –, kas oli piisavaid kaudseid tõendeid selleks, et asuda seisukohale, et apellant oli kogunud rahalisi vahendeid Hamasiga seotud organisatsioonide jaoks, kes andsid rahalisi vahendeid terroriaktide toimepanemiseks või nende toimepanemisele kaasaaitamiseks.

58 Lõpetuseks olevat Üldkohus kohaldanud vääralt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiget 6, kuivõrd ta ei võtnud arvesse Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamise põhjusi ega asjaolu, et apellant ei olnud ajutiste meetmete kohaldamise otsuse peale edasi kaevanud ega algatanud sisulistes küsimustes kohtumenetlust.

59 Apellant on aga esiteks seisukohal, et ajutiste meetmete kohaldamise otsus kui selline ei vasta konkreetsetele kriteeriumidele, mis Üldkohus seadis ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses otsuse olemasolu tuvastamiseks. Eeskätt ei ole tegemist siseriikliku menetlusega, mille vahetu ja peamine eesmärk on huvitatud isiku suhtes ennetava või karistava meetme võtmine. Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustaval kohtunikul on tema väitel üksnes piiratud pädevus. Ta teeb üksnes ajutise otsuse ja ta ei saa teha deklaratiivset kohtuotsust. Ta piirdub vältimatult huvide piiratud kaalumisega asjaomases valdkonnas. Asjaolu, et see kohtunik jättis rahuldamata apellandi taotluse, mis oli esitatud selleks, et keelata Madalmaade Kuningriigil jätta kehtima apellandi rahaliste vahendite külmutamise meede, ei tähenda seega, et kõnealuse liikmesriigi toimimisviis kiideti heaks.

60 Teiseks rõhutab apellant otsustavat tähtsust, mis on omistatud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses siseriiklikule otsusele sellise otsuse vastuvõtmise raames, millega otsustatakse teatud isik vaidlusalusesse loetellu edasi jätta. Madalmaade Kuningriigi tõlgendus annab tema arvates nõukogule vabaduse, mis ei sobi kokku rahaliste vahendite külmutamise äärmiselt kahjustava laadi ega õiguskaitsega.

2. Euroopa Kohtu hinnang

61 Oma ainsa väitega kaitseb Madalmaade Kuningriik sisuliselt seisukohta, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kuna ta leidis, et pärast Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamist ei esinenud siseriiklikus õiguses enam „substraati", mis õigustaks õiguslikult piisavalt apellandi edasi jätmist vaidlusalusesse loetellu.

62 Selle väite põhjendatuse üle otsustamiseks tuleb uurida, kas Üldkohus asus õigustatult seisukohale, et vaidlusalused aktid võeti vastu asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et pädev asutus on apellandi suhtes teinud otsuse ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses, kuid et Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamine välistas apellandi edasi jätmise vaidlusalusesse loetellu.

63 Selleks tuleb tõlgendada ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikeid 4 ja 6, millele viitab määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõige 3, võttes arvesse nende sõnastust, aga samuti selle akti, mille osaks need on, konteksti ja eesmärke (vt eeskätt 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punkt 50, 7. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-162/09: Lassal, EKL 2010, lk I-9217, punkt 49; ning 25. oktoobri 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-509/09 ja C-161/10: eDate Advertising ja Martinez, EKL 2011, lk I-10269, punkt 54). Lisaks sellele tuleb arvesse võtta käesoleva kohtuasja eripärasid.

a) Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tõlgendus

64 Mis puutub esiteks ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 sõnastusse, siis selles on ette nähtud, et vaidlusalune loetelu koostatakse asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite põhjal, millest nähtub, et pädev asutus on asjaomaste isikute, rühmituste või üksuste suhtes teinud otsuse, olenemata sellest, kas see käsitleb arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete põhjal terroriakti, sellise akti toimepaneku katse, selles osalemise või sellele kaasaaitamise suhtes uurimise algatamist või vastutusele võtmist või eespool nimetatud tegude eest süüdimõistmist.

65 Nimetatud lõike 4 esimese lõigu teise lause kohaselt võib sellesse loendisse arvata isikuid, rühmitusi ja üksusi, kelle ÜRO Julgeolekunõukogu on tunnistanud terrorismiga seotuks ja kellele ta on määranud sanktsioone.

66 Sama lõike 4 teise lõigu kohaselt tähendab „pädev asutus" selle lõike kohaldamisel kohtuorganit või kui kohtuorganitel ei ole selle lõikega hõlmatud valdkonnas pädevust, kõnealuses valdkonnas samaväärset pädevat asutust.

67 Mis puutub järgmiseks määruse nr 2580/2001 ja ühise seisukoha 2001/931 peamisse eesmärki ja esemesse, siis tuleneb nende aktide põhjendustest, et kõnealuste aktide eesmärk on võidelda rahvusvahelise terrorismi vastu, lõigates ära selle finantsallikad selliste isikute ja üksuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamisega, keda kahtlustatakse terrorismiga seotud tegevuses osalemises (vt selle kohta Euroopa Kohtu 3. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-402/05 P ja C-415/05 P: Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon, EKL 2008, lk I-6351, punktid 169 ja 222, mis käsitleb Osama bin Ladeni, Al-Qaida võrgu ja Talibaniga seotud teatud isikute ja üksuste suhtes kohaldatavaid eripiiranguid). Nii ei ole nende aktide eesmärk mitte siseriiklike kriminaalmenetluste läbiviimisele kaasaaitamine ja nende toetamine, vaid uute terroriaktide toimepanemise ärahoidmine.

68 Lisaks sellele tuleneb viitest siseriiklikule otsusele ning „täpsete andmete" ning „arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete" nimetamisest, et ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 eesmärk on kaitsta asjaomaseid isikuid, tagades, et nad kantakse vaidlusalusesse loetellu vaid arvestatava faktilise aluse olemasolul, ning et selle ühise seisukohaga taotletakse selle eesmärgi saavutamist, nähes ette siseriikliku asutuse tehtud otsuse nõude.

69 Nimelt, kuivõrd Euroopa Liidul puuduvad vahendid uurimaks, kas teatav isik osaleb terroriaktides, on sellise viitamise ülesanne tuvastada, kas on olemas sellised arvestatavad ja usaldusväärsed tõendid või vihjed asjaomase isiku seotuse kohta terroriaktidega, mida siseriiklikud asutused peavad usaldatavaks ning mille alusel nad on otsustanud alustada vähemalt uurimist, ilma et oleks nõutud, et siseriiklik otsus peab olema võetud mingis konkreetses juriidilises vormis või et see on avaldatud või et sellest on teatatud.

70 Asjaomaste isikute sellist kaitset ei sea aga kahtluse alla see, kui siseriikliku asutuse otsus ei ole tehtud mitte sellise menetluse raames, mille eesmärk on kriminaalkorras karistamine, vaid sellise menetluse raames, mille ese on ennetavat laadi meetmed. Selles osas tuleb arvesse võtta asjaolu, et ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõige 4 viitab „uurimise algatamis[ele või] vastutusele[võtmisele]", ilma ei oleks rohkem täpsustatud asjaomase uurimise või vastutusele võtmise laadi või iseloomu.

71 Asjaomaste isikute selline kaitse on tagatud ka siis, kui siseriikliku asutuse tehtud otsus ei ole see otsus, millega alustatakse uurimist, vaid see otsus, millega tehakse järeldused uurimise alusel, kohaldades asjaomase isiku suhtes ennetavat meedet, ilma et tegu oleks kriminaalkorras süüdimõistmisega.

72 Sellist järeldust kinnitab käesoleva kohtuotsuse punktis 65 meenutatud asjaolu, et vaidlusalusesse loetellu kandmise aluseks võib olla ka ÜRO Julgeolekunõukogu määratud sanktsioon. Nimelt, kuivõrd sellised sanktsioonid ei ole üldreeglina kriminaalkaristused, on selline rahaliste vahendite külmutamine, nagu nähti käesolevas kohtuasjas ette Sanctieregelingiga, täiesti võrreldav kõnealuse Julgeolekunõukogu määratud sanktsiooniga.

73 Eelnevast nähtub, et ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõige 4 lubab nõukogul tugineda otsusele, millega asjaomase isiku terroriaktide rahastamises osalemise kohta läbiviidud uurimise alusel kohaldatakse selliseid ennetavaid meetmeid nagu rahaliste vahendite külmutamine.

74 Lisaks sellele pidasid käesolevas kohtuasjas usaldatavaks AIVD teavet – mille alusel võeti vastu Sanctieregeling –, et apellant toetas rahaliselt Hamasi terroriakte, mitte ainult Sanctieregelingi vastuvõtmise eest vastutavad kaks ministrit, vaid ka ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik, kui ta oli tutvunud AIVD konfidentsiaalse toimikuga.

75 Peale selle võttis Sanctieregelingi vastu pädev asutus ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 teise lõigu tähenduses.

76 Nimelt võttis Sanctieregelingi vastu Madalmaade välisminister, kooskõlastades selle rahandusministriga ja vastavalt Sanctiewet 1977-le (1977. aasta seadus sanktsioonide kohta, *Staatsblad* 1980, nr 93 ja 170), muudetud 16. mai 2002. aasta seadusega (*Staatsblad* 2002, nr 270). Nimetatud seadus annab neile ametiisikutele pädevuse külmutada isikute ja üksuste rahalised vahendid eeskätt ÜRO Julgeolekunõukogu terrorismivastase võitluse valdkonna resolutsioonide rakendamise raames. Nagu Üldkohus õigesti tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 91, ei ole väidetud, et selline akt nagu Sanctieregeling kuuluks kohtuorganite pädevusse, kui mitte arvestada selle õiguspärasuse kohtulikku kontrollimist.

77 Eelnevast tuleneb, et Üldkohus asus õigustatult seisukohale, et nõukogu käsutuses olid asjakohases toimikus sisalduvad täpsed andmed ja tõendid, millest tuleneb, et pädev asutus oli apellandi suhtes teinud otsuse ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses.

b) Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikest 6 tulenevad nõuded

78 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõige 6 näeb ette, et „[l]isa loendis sisalduvate isikute ja üksuste nimed vaadatakse korrapäraselt ja vähemalt iga kuue kuu tagant läbi, tagamaks, et nende hoidmine loendis on põhjendatud”.

79 Hindamaks Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamise võimalikku mõju otsustele, mis komisjon võttis selle sätte alusel, tuleb meenutada, et ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 sõnastus viitab siseriikliku asutuse tehtud otsusele, kui ta nõuab asjakohases toimikus sisalduvate täpsete andmete või tõendite olemasolu, millest nähtub, et selline otsus on tehtud.

80 Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 ega lõike 6 sõnastusest ei tulene, et lisaks sellele nõudele peab varem tehtud otsus olema tingimata kehtiv või omama õiguslikke tagajärgi hetkel, mil nõukogu otsustab teatava isiku vaidlusalusesse loetellu edasi jätta.

81 Lisaks sellele tuleb arvesse võtta ülesannet, mis on sellisel viitel siseriiklikule otsusele, nagu on nimetatud käesoleva kohtuotsuse punktis 68 ja mille eesmärk on tagada, et nõukogu otsus võetakse vastu piisaval faktilisel alusel, mis võimaldab nõukogul tuvastada ohu olemasolu, et asjaomane isik jätkab takistavate meetmete võtmata jätmisel osalemist terroriaktides.

82 Neil asjaoludel on teatava isiku vaidlusalusesse loetellu edasi jätmise küsimuse uurimisel olulise tähtsusega see, kas pärast selle isiku nime kõnealusesse loetellu kandmist või loetelu viimast läbivaatamist on faktilised asjaolud muutunud nii, et nende alusel ei saa enam teha sama järeldust kõnealuse isiku osalemise kohta terroriaktides.

83 Käesolevas kohtuasjas ei olnud Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamise aluseks aga sugugi mitte selliste uute asjaolude või tõendite ilmnemine, mis osutaksid sellele, et apellant ei osale enam terroriaktide rahastamises, või pädevate siseriiklike ametiasutuste hinnangu muutumine sellise osalemise kohta.

84 Sellise kehtetuks tunnistamise ainus põhjus oli eesmärk vältida, et apellandi vaidlusalusesse loetellu kandmise tõttu Sanctieregelingiga kehtestatud rahaliste vahendite külmutamise siseriiklik meede ja liidu tasandil määrusega nr 2580/2001 ette nähtud rahaliste vahendite külmutamise meede kattuks. See eesmärk nähtub ministri selle määruse põhjendustest, millega Sanctieregeling kehtetuks tunnistati. Seda kinnitab asjaolu, et selline kehtetuks tunnistamine toimus *ex nunc*, tagasiulatuva mõjuta ning et Sanctieregelingi põhjendustes (*Staatscourant* 2003, nr 68, lk 11) oli juba teavitatud sellest, et kõnealune akt tunnistatakse kehtetuks rahaliste vahendite külmutamise ühenduse otsuse jõustumisest alates.

85 Nii oli kõnealuse akti kehtetuks tunnistamise ainus eesmärk ELTL artikli 288 teise lõigu järgimine, mis näeb ette, et liidu määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides; see välistab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt põhimõtteliselt paralleelsete siseriiklike sätete vastuvõtmise või kehtima jätmise.

86 Nimelt on Euroopa Kohus täpsustanud, et määruste vahetu kohaldatavus välistab vastupidise sisuga sätte puudumisel määruse enda ulatust piiravate siseriiklike sätete vastuvõtmise liikmesriikide poolt (vt selle kohta 18. veebruari 1970. aasta otsus kohtuasjas 40/69: Bollmann, EKL 1970, lk 69, punkt 4; samuti 18. juuni 1970. aasta otsus kohtuasjas 74/69: Waren-Import-Gesellschaft Krohn, EKL 1970, lk 451, punktid 4 ja 6).

87 Lisaks sellele sedastas Euroopa Kohus, et liikmesriigid ei tohi EL toimimise lepingust tulenevate kohustuste tõttu, millega nad end sidusid seda lepingut ratifitseerides, takistada määrustele omase vahetu õigusmõju avaldumist, sest selle kohustuse range järgimine on vältimatu eeltingimus liidu määruste samaaegsele ja ühetaolisele kohaldamisele kogu liidus (vt selle kohta 10. oktoobri 1973. aasta otsus kohtuasjas 34/73: Variola, EKL 1973, lk 981, punkt 10; 31. jaanuari 1978. aasta otsus kohtuasjas 94/77: Zerbone, EKL 1978, lk 99, punktid 24 ja 25, ning 28. märtsi 1985. aasta otsus kohtuasjas 272/83: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 1985, lk 1057, punkt 26). Eeskätt ei tohi liikmesriigid võtta vastu akti, millega varjatakse õigussubjektide ees õigusnormi ühenduse õigusest tulenemist ning sellest tulenevaid tagajärgi (vt eespool viidatud kohtuotsus Variola, punkt 11; eespool viidatud kohtuotsus Zerbone, punkt 26; 14. oktoobri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-113/02: komisjon *vs.* Madalmaad, EKL 2004, lk I-9707, punkt 16, ja 21. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-316/10: Danske Svineproducenter, EKL 2011, lk I-13721, punkt 41).

88 Sellistes siseriiklikes õigusnormides ette nähtud rahaliste vahendite külmutamine, mida kohaldatakse isiku suhtes, kelle suhtes kohaldatakse ka liidu määruses ette nähtud rahaliste vahendite külmutamist, võib piirata sellise määruse ulatust eeskätt seetõttu, et asjaomaste rahaliste vahendite määratlus ning samuti külmutatud rahaliste vahendite kasutamise eriluba reguleerivad eeskirjad (nagu on ette nähtud määruse nr 2580/2001 artiklites 5 ja 6) võivad olla siseriiklikul ja liidu tasandil erinevad.

89 Neil asjaoludel ning arvestades ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 sõnastust ja eesmärki, nagu neid on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 78–82, ei ole Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamine piisav selleks, et muuta apellandi edasi jätmine vaidlusalusesse loetellu kokkusobimatuks kõnealuse artikli 1 lõigetega 4 ja 6.

90 Lisaks sellele ei tulene vaidlustatud kohtuotsusest, et oleksid esinenud kaudsed tõendid selle kohta, et pärast Sanctieregelingi vastuvõtmist oleks faktilised asjaolud või neile siseriiklike ametiasutuste poolt antud hinnang muutunud seoses apellandi osalemisega terroriaktide rahastamises. Apellant ei väida ka seda, et Üldkohus oleks jätnud selliste kaudsete tõenditega arvestamata.

91 Eelnevast tuleneb, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui ta leidis ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikeid 4 ja 6 tõlgendades, et pärast Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamist ei esinenud siseriiklikus õiguses enam „substraati", mis õigustaks õiguslikult piisavalt apellandi edasi jätmist vaidlusalusesse loetellu, ilma et ta oleks seejuures nõuetekohaselt arvestanud sellise kehtetuks tunnistamise põhjusega.

92 Seetõttu on Madalmaade Kuningriigi ainus väide põhjendatud, mistõttu tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada.

C – *Apellandi väidetav vastuapellatsioonkaebus kohtuasjas C-550/10 P*

93 Apellandi esitatud vastus apellatsioonkaebusele kohtuasjas C-550/10 P kannab ka nimetust „vastuapellatsioonkaebus".

94 Nagu tuleneb eeskätt kodukorra artikli 117 lõikest 2, on vastuapellatsioonkaebuse olemasoluks siiski nõutav, et vastuapellatsiooni esitav pool soovib vaidlustatud kohtuotsuse täielikku või osalist tühistamist, tuginedes väitele, mida apellatsioonkaebuses ei esitatud (vt 10. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-413/06 P: Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala, EKL 2008, lk I-4951, punkt 186) ja seda olenemata esitatud dokumendi nimetusest.

95 Käesolevas kohtuasjas – nagu komisjon õigustatult märkis – tuleb aga tuvastada, et kõnealuse vastuse apellatsioonkaebusele tekstis piirdutakse nende põhjuste selgitamisega, miks apellandi arvates ei saa nõustuda Madalmaade Kuningriigi esitatud väite kahe osaga. Seevastu ei ole selles dokumendis esitatud mingeid põhjendusi seoses vastuapellatsioonkaebusega. Selles osas ei ole piisav, kui vastuse apellatsioonkaebusele sissejuhatuses palutakse käsitada kohtuasjas C-539/10 P esitatud apellatsioonkaebuse sisu vastuses apellatsioonkaebusele korratuna ja sinna lisatuna.

96 Neil asjaoludel tuleb apellandi vastuapellatsioonkaebus tunnistada vastuvõetamatuks.

VI – Üldkohtule esitatud hagi

97 Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause kohaselt võib Euroopa Kohus vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab.

98 Käesolevas kohtuasjas on Euroopa Kohus seisukohal, et menetlusstaadium lubab apellandi poolt vaidlusaluste aktide peale esitatud tühistamishagi üle otsustada ning et selle kohta tuleb teha lõplik kohtuotsus.

99 Tuleb meenutada, et apellant esitas sisuliselt viis väidet.

A – *Esimene väide*

100 Esimene väide, et on rikutud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikeid 1, 2 ja 4 ning määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3, jaguneb nelja ossa, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 22.

101 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et Üldkohus lükkas kõik need väite osad tagasi ning et apellant piirdus oma apellatsioonkaebuses teise ja kolmanda osa tagasilükkamise vaidlustamisega. Nii ei nõua apellant enam vaidlusaluste aktide tühistamist argumentide alusel, mis ta algselt esitas oma esimese väite esimeses ja neljandas osas. Seetõttu ei tule esimese väite nimetatud osasid analüüsida.

102 Apellandi esimese väite teise osa kohaselt ei ole ükski pädev asutus teinud tema suhtes otsust ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses. Apellant väidab selles osas eeskätt, et Sanctieregeling ja ajutiste meetmete kohaldamise otsus ei kuulu ühtegi nendest otsuste kategooriatest, mida selles sättes silmas peetakse.

103 Väite see osa ei ole põhjendatud. Nimelt tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktidest 64–77, et nõukogu käsutuses olid asjakohases toimikus sisalduvad täpsed andmed ja tõendid, millest nähtub, et pädev asutus oli apellandi suhtes teinud otsuse ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses.

104 Seoses Üldkohtus nõukogu poolt esitatud kostja vastuses sisalduva väitega, et vaidlusalused aktid olid vastu võetud üksnes ajutiste meetmete kohaldamise otsuse alusel, tuleb meenutada ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 4 siseriiklikule otsusele viitamise ülesannet, milleks on tuvastada selliste arvestatavate ja usaldusväärsete tõendite või vihjete olemasolu asjaomase isiku seotuse kohta terroriaktidega, mida siseriiklikud ametiasutused peavad usaldatavaks. Lisaks sellele nimetatakse apellandile kaks korda (23. aprilli ja 29. juuni 2007. aasta kirjadega) edastatud seletuskirjas

Sanctieregelingit. Neil asjaoludel kujutab nõukogu kõnealune väide endast üksnes tema nõuete toetuseks esitatud argumenti, mis ei seo Euroopa Kohut vaidlusaluste aktide õiguspärasuse hindamisel (vt analoogia alusel 21. septembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P: Rootsi jt *vs.* API ja komisjon, EKL 2010, lk I-8533, punkt 65).

105 Esimese väite kolmanda osaga väidab apellant, et seletuskirjas, ajutiste meetmete kohaldamise otsuses, Sanctieregelingis ja isegi AIVD memorandumis ei ole kusagil märgitud, et apellandil oleks seoses terroriaktide toetamisega esinenud teatud kavatsusi, et ta nende eest kuidagi vastutaks või et ta oleks neist teadlik. Nende asjaolude kohta tõendite olemasolu – millele vastav tõendamiskoormis lasub tema arvates nõukogul – olevat ühise seisukoha 2001/931 ja määruse nr 2580/2001 kohaldamiseks aga otsustava tähtsusega. Nõukogu on tema arvates toime pannud ilmse hindamisvea, eeldades, et apellant teadis, et mõned organisatsioonid, kellele annetusi tehti, olid seotud Hamasiga ning et need organisatsioonid kasutasid omakorda kõnealuseid vahendeid terrorirünnakute toimepanemiseks.

106 Selles osas tuleneb käesolevale kohtuasjale eriomastest asjaoludest, mis on õigustatult esile toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 128–132, et nõukogu võis mis tahes hindamisviga toime panemata leida, et apellant oli ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 3 punkti k tähenduses teadlik sellest, et tema rahaliste vahendite kogumises ning käsutusse andmises seisnev tegevus aitas kaasa terroriaktide toimepanemisele.

107 Neil asjaoludel tuleb esimese väite kolmas osa ja sellest tulenevalt kogu esimene väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

B – *Kolmas väide*

108 Kolmas väide, et on rikutud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiget 6, määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ja olulist menetlusnormi. Selle väite kohaselt ei kontrollinud nõukogu uuesti nende põhjuste jätkuvat esinemist, mis õigustasid esmakordse rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmist, ning seda, kas apellandi edasi jätmine vaidlusalusesse loetellu on põhjendatud, mistõttu ta rikkus olulist menetlusnormi.

109 Apellant väidab, et tal ei ole enam kuidagi võimalik lasta Madalmaade kohtul kontrollida nende süüdistuste faktilist täpsust või ekslikkust, mis AIVD 2003. aastal esitas, ning veelgi vähem on tal võimalik lasta kontrollida nende organisatsioonide praegust olukorda, kellele ta rahalisi vahendeid üle kandis. Lisaks sellele ei võtnud nõukogu tema arvates sobivalt arvesse asjaolu, et Sanctieregeling ja ajutiste meetmete kohaldamise otsus ei ole Madalmaades olnud mis tahes tema vastu algatatud uurimise või kohtumenetluse aluseks, samas kui Sanctieregeling tunnistati kohe pärast ühenduse rahaliste vahendite külmutamise esimese meetme vastuvõtmist kehtetuks.

110 Selles osas tuleb esiteks meenutada, et käesoleva kohtuotsuse punktidest 78–89 nähtub, et Sanctieregelingi kehtetuks tunnistamine kui selline ei ole piisav selleks, et muuta apellandi edasi jätmine vaidlusalusesse loetellu kokkusobimatuks ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõigetega 4 ja 6.

111 Lisaks sellele, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 90, ei nähtu vaidlustatud kohtuotsusest, et oleksid esinenud kaudsed tõendid selle kohta, et pärast Sanctieregelingi vastuvõtmist oleks muutunud faktilised asjaolud või neile siseriiklike ametiasutuste poolt antud hinnang seoses apellandi osalemisega terroriaktide rahastamises.

112 Apellant ei väida ka seda, et Üldkohus jättis sellised kaudsed tõendid arvesse võtmata või et nõukogu käsutuses olid kaudsed tõendid, mille alusel ta oleks võinud järeldada, et pärast Sanctieregelingi vastuvõtmist apellant kas peatas või lõpetas terroriaktide rahastamise, ja seda olenemata asjaolust, kas apellandi rahaliste vahendite külmutamine muutis sellise toetuse raskemaks või suisa võimatuks.

113 Neil asjaoludel ei saa tuvastada, et nõukogu rikkus oma ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 6 ette nähtud uuesti läbivaatamise kohustust.

C – *Teine ja neljas väide*

1. Poolte argumendid

114 Apellandi teise ja neljanda väite kohaselt riivavad vaidlusalused aktid tema põhiõigust omandit vabalt käsutada, rikkudes seeläbi ühenduse õiguse üldpõhimõtteid, eeskätt proportsionaalsuse põhimõtet, EL artiklit 6 ja Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokolli nr 1 artiklit 1.

115 Apellant tunnistab, et rahaliste vahendite külmutamine ei riiva mitte asjaomaste isikute omandiõiguse oma finantsvarale põhiolemust, vaid üksnes nende kasutamist. Käesolevas kohtuasjas olevat vaidlusalustest aktidest tulenev sekkumine siiski ebaproportsionaalne. Nimelt oleks olnud võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, võitlemaks terrorismi rahastamisega, mis on iseenesest täiesti õiguspärane eesmärk, ja valitud meetod ei olnud selline, et see oleks olnud huvitatud isiku suhtes kõige vähem piirav.

116 Apellant heidab selles osas nõukogule ette kogu tema vara külmutamist, samas kui ta oleks sama tõhusalt ja vähem piiravalt võinud keelata tal rahaliste vahendite ülekandmise teatud kindlatele organisatsioonidele või keelata tal üksnes Palestiinas ellu viidavate projektide rahalise toetamise või lubada tal üle kanda rahalisi vahendeid teatud kindlatele humanitaarorganisatsioonidele või kehtestada korra, mille kohaselt ta peab saama siseriiklikult ametiasutuselt iga finantstehingu jaoks eelneva loa, või kehtestada talle range kohustus õigustada *a posteriori* ülekantud vahendite kasutamist. Apellant olevat ometigi selliste alternatiivsete meetmete kohaldamist nõukogule oma 25. mai 2007. aasta kirjas soovitanud.

117 Apellant lisab, et samuti tuleb arvesse võtta ülemääraseid ebamugavusi, mida vaidlusalused aktid talle põhjustavad, kuivõrd nendega kahjustatakse tema kui heategevusorganisatsioonidele toetuse andja põhiolemust. Oma rahaliste vahendite külmutamise tõttu ei ole tal enam võimalik teostada ühtegi tegevust, mille teostamiseks ta asutati, sealhulgas Madalmaade heategevuse huvides.

118 Lisaks sellele muudab käesolevas kohtuasjas kõne all olevate meetmete, mida kohaldatakse juba enam kui nelja aasta vältel, täpsustamata ning võimalikult isegi piiramatu kestus need veelgi ebaproportsionaalsemaks. Apellandi väitel on võimatu ette näha, millise ajavahemiku jooksul peab nõukogu vajalikuks tema suhtes neid meetmeid kohaldada. Apellant ise ei saavat oma olukorra muutmiseks midagi ette võtta.

119 Nõukogu, Madalmaade Kuningriik ja komisjon on seisukohal, et vaidlusalused aktid on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas, mistõttu ei ole rikutud apellandi õigust tema omandi austamisele.

2. Euroopa Kohtu hinnang

120 Vaidlusaluste aktidega kohaldatav rahaliste vahendite külmutamise meede kujutab endast alalhoidlikku meedet, mida ei loeta selliseks, mis jätab nimetatud isikud omandist ilma (vt eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon, punkt 358). Nimetatud meede sisaldab siiski vaieldamatult apellandi omandiõiguse kasutamise piirangut, mida tuleb lisaks lugeda oluliseks, arvestades külmutamismeetme üldist ulatust ja asjaolu, et seda kohaldatakse tema suhtes alates 27. juuni 2003. aasta otsusest.

121 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei kohaldata aga liidu õiguses omandiõiguse suhtes absoluutset kaitset. Järelikult saab omandiõiguse kasutamist piirata tingimusel, et need piirangud vastavad tegelikult liidu taotletud üldise huvi eesmärkidele ega kujuta seda eesmärki silmas pidades ülemäärast ja lubamatut sekkumist, mis rikuks sel viisil tagatud õiguse olemust (vt 30. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-84/95: Bosphorus, EKL 1996, lk I-3953, punkt 21; eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon, punkt 355, ning 16. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-548/09 P: Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, EKL 2011, lk I-11381, punktid 89, 113 ja 114).

122 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb lisaks, et proportsionaalsuse põhimõte kuulub liidu õiguse üldpõhimõtete hulka ning selle kohaselt on nõutav, et liidu õigusnormidega rakendatavad meetmed oleksid vastava õigusaktiga taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobivad ega läheks kaugemale sellest, mis on nende saavutamiseks vajalik (vt eeskätt 12. mai 2011. aasta otsus kohtuasjas C-176/09: Luksemburg *vs.* parlament ja nõukogu, EKL 2011, lk I-3727, punkt 61, ning 13. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-380/09 P: Melli Bank *vs.* nõukogu, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).

123 Seoses rahvusvahelise üldsuse jaoks nii olulise üldise huvi eesmärgiga nagu võitlus vastavalt ÜRO põhikirjale kõikide vahenditega rahvusvahelise rahu ja julgeoleku ohtude vastu, mida kujutavad endast terroriaktid, ei saa selliste isikute rahaliste vahendite, finantsvara ja muude majandusressursside külmutamine, kes on vastavalt määruses nr 2580/2001 ja ühises seisukohas 2001/931 ette nähtud eeskirjade kohaselt määratletud terrorismi rahastamises osalevate isikutena, iseenesest olla ebaadekvaatne (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Bosphorus, punkt 26; eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon, punkt 363, ning eespool viidatud kohtuotsus Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, punkt 115).

124 Apellant tunnistab ise taotletava eesmärgi, st rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamiseks terrorismi rahastamisega võitlemise õiguspärasust ja ta ei vaidlusta asjaolu, et rahaliste vahendite külmutamine on sellise eesmärgi saavutamiseks sobiv. Ta vaidlustab üksnes tema rahaliste vahendite külmutamise, mis kehtestatakse vaidlusaluste aktidega, vajalikkuse ja proportsionaalsuse.

125 Seoses vajalikkusega tuleb märkida, et alternatiivsed või vähem piiravad meetmed, millele apellant viitas, nagu näiteks eelneva loa kord või kohustus õigustada *a posteriori* ülekantud vahendite kasutamist, ei võimalda sama tõhusalt saavutada taotletavat eesmärki, mis seisneb võitluses terrorismi rahastamisega, arvestades eeskätt võimalust kehtestatud piirangutest kõrvale hiilida.

126 Lisaks sellele ei ole ühises seisukohas 2001/931 ega määruses nr 2580/2001 ette nähtud rahaliste vahendite külmutamist, mis piirduks üksnes terrorismi rahastamisega seotud varaga. Sama kehtib ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1373 (2001) puhul, mille lõike 1 punktis c on üldiselt ette nähtud, et riigid külmutavad selliste isikute, kes panevad toime või üritavad toime panna terroriakte, rahalised vahendid ja muud finantsvarad või majandusressursid. Selle resolutsiooni teksti ja eesmärki tuleb aga arvestada resolutsiooni rakendavate liidu õigusnormide tõlgendamisel (vt selle kohta eelkõige 29. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-550/09: E ja F, EKL 2010, lk I-6213, punkt 72; eespool viidatud kohtuotsus Bank Melli Iran *vs.* nõukogu, punkt 104, ning eespool viidatud kohtuotsus Melli Bank *vs.* nõukogu, punkt 55).

127 Mis puutub sellesse, et apellandi edasi jätmine vaidlusaluste aktidega vaidlusalusesse loetellu on väidetavalt ebaproportsionaalne, siis tuleb meenutada, et määruse nr 2580/2001 artiklites 5 ja 6 on ette nähtud esiteks võimalus lubada kasutada külmutatud vahendeid põhivajaduste rahuldamiseks või teatud kohustuste täitmiseks ja teiseks võimalus anda eriluba, mille alusel on võimalik rahalised vahendid, muud finantsvarad või muud majandusressursid vabastada (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon, punkt 364).

128 Lisaks tuleb arvesse võtta asjaolu, et erinevalt puudutatud isikust eespool viidatud kohtuotsuse Bosphorus aluseks olnud kohtuasjas, aitas apellant Sanctieregelingi ja ajutiste meetmete kohaldamise otsuse kohaselt oma käitumisega kaasa sellise olukorra tekkimisele, mis tingis tema kandmise vaidlusalusesse loetellu.

129 Lõpetuseks ei saa apellandi edasi jätmist vaidlusalusesse loetellu pidada ebaproportsionaalseks selle väidetava võimalikult piiramatu laadi tõttu. Nimelt vaadatakse loetellu edasi jätmise põhjendatuse küsimus korrapäraselt üle tagamaks, et vaidlusalusest loetelust kustutatakse isikud ja üksused, kes ei vasta enam selles esinemise kriteeriumidele (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Kadi ja Al Barakaat International Foundation *vs.* nõukogu ja komisjon, punkt 365).

130 Eelnevast tuleneb, et arvestades terrorismivastase võitluse esmast tähtsust rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamiseks, ei ole vaidlusalustest aktidest tulenevad apellandi omandiõiguse piirangud taotletavaid eesmärke arvestades ebaproportsionaalsed.

131 Seetõttu ei ole teine ja neljas väide põhjendatud ja need tuleb tagasi lükata.

D – *Viies väide*

1. Poolte argumendid

132 Apellant väidab viiendaks, et otsuse 2007/445 puhul ei ole mitmel põhjusel täidetud EÜ artiklis 253 ette nähtud põhjendamise nõue.

133 Esiteks ei olevat nõukogu märkinud põhjusi, miks ta on seisukohal, et käesolevas asjas oli pädev asutus teinud otsuse ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses.

134 Teiseks olevat nõukogu piirdunud selle selgitamisega, miks apellant kuulus tema arvates määruse nr 2580/2001 formaalsesse kohaldamisalasse, ilma et ta oleks ära toonud põhjusi, miks ta oma kaalutlusõigust rakendades leidis, et apellandi suhtes tuleb tõepoolest kohaldada rahaliste vahendite külmutamise meedet.

135 Kolmandaks ei olevat nõukogu esitanud täpseid ja konkreetseid põhjusi, miks ta pärast uuesti läbivaatamist leidis, et apellandi rahaliste vahendite külmutamine oli endiselt põhjendatud. Ta olevat piirdunud viitega oma „veendumusele”, et apellandi esimest korda vaidlusalusesse loetellu kandmist õigustavad põhjused esinesid endiselt.

136 Neljandaks heidab apellant nõukogule ette seda, et ta ei püüdnud vastata apellandi poolt oma 25. mai 2007. aasta kirjas esitatud detailsetele märkustele.

137 Nõukogu ja komisjon on seisukohal, et otsus 2007/445 koostoimes seletuskirja ning määrusega nr 2580/2001 on piisavalt põhjendatud.

2. Euroopa Kohtu hinnang

138 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti olemusele, sellest peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid ja pädeval kohtul teostada kontrolli (vt eelkõige 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63; eespool viidatud kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala, punkt 166, ning eespool viidatud kohtuotsus E ja F, punkt 54).

139 Põhjendamise nõuet hinnates tuleb arvestada juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ja huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel otseselt ja isiklikult aktist puudutatud isikutel selgituste saamiseks (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, punkt 63; eespool viidatud kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala, punkt 166, ning eespool viidatud kohtuotsus Melli Bank *vs.* nõukogu, punkt 93).

140 Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna akti põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, punkt 63; 22. juuni 2004. aasta otsus kohtuasjas C-42/01: Portugal *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-6079, punkt 66, ning eespool viidatud kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs*. Impala, punkt 166).

141 Esiteks tuleneb sellest kohtupraktikast, et EÜ artiklit 253 ei saa tõlgendada nii, et see nõuab, et nõukogu vastab üksikasjalikult apellandi poolt enne asjaomase otsuse vastuvõtmist toimunud konsultatsiooni käigus esitatud märkustele (vt analoogia alusel 10. mai 1960. aasta otsus liidetud kohtuasjades 3/58-18/58, 25/58 ja 26/58: Barbara Erzbergbau jt *vs.* Ülemamet, EKL 1960, lk 364 ja 411, ning 17. novembri 1987. aasta otsus liidetud kohtuasjades 142/84 ja 156/84: British American Tobacco ja Reynolds Industries *vs*.komisjon, EKL 1987, lk 4487, punktid 72 ja 73).

142 Lisaks sellele olid apellandile koos otsusega 2007/445 edastatud seletuskirjas ära toodud individuaalsed ja konkreetsed põhjused, miks nõukogu otsustas vastavalt ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikele 4 siseriikliku ametiasutuse poolt usaldatavaks peetava teabe alusel, et apellant osales terrorismi rahastamises. Need elemendid olid piisavad, et apellant saaks aru, mida talle ette heidetakse.

143 See järeldus kehtib ka teiste vaidlusaluste aktide puhul, kuivõrd ei ole vaidlustatud, et seletuskirjad, millele nõukogu nende aktide õigustamiseks tugines, olid identsed eespool nimetatud seletuskirjaga.

144 Seoses apellandi teise argumendiga tuleneb ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1373 (2001) lõike 1 punktist c ja määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõigetest 1 ja 3, et terroriaktidega seotud isikute rahaliste vahendite külmutamine kujutab endast reeglit. Seega ei saa nõukogule ette heita seda, et ta ei esitanud täiendavaid põhjuseid, miks ta asus seisukohale, et apellandi suhtes tuleb tõepoolest kohaldada rahaliste vahendite külmutamise meedet.

145 Seoses apellandi kolmanda argumendiga, mille kohaselt ei olnud märgitud põhjusi, miks nõukogu asus seisukohale, et apellandi rahaliste vahendite külmutamine oli endiselt põhjendatud, tuleb meenutada, et nagu on tuvastatud käesoleva kohtuotsuse punktides 111 ja 112, ei esine kaudseid tõendeid selle kohta, et pärast Sanctieregelingi vastuvõtmist oleks faktilised asjaolud või neile siseriiklike ametiasutuste poolt antud hinnang muutunud seoses apellandi osalemisega terroriaktide rahastamises. Apellant ei väida ka seda, et nõukogu käsutuses oleks olnud kaudsed tõendid, mille alusel ta oleks võinud järeldada, et pärast Sanctieregelingi vastuvõtmist apellant kas peatas või lõpetas terroriaktide rahastamise.

146 Neil asjaoludel ei ole vaja täpsemalt käsitleda põhjusi, millest tulenevalt nõukogu oli veendunud, et apellandi vaidlusalusesse loetellu kandmist õigustanud põhjused esinesid endiselt.

147 Seega tuleb apellandi viimane väide tagasi lükata ja sellest tulenevalt jätta hagi täies ulatuses rahuldamata.

VII – Kohtukulud

148 Kodukorra artikli 122 esimene lõige sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 69, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste

suhtes, lõikele 2 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 69 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud.

149 Kuna Madalmaade Kuningriigi apellatsioonkaebus rahuldati ja apellandi apellatsioonkaebus ja hagi vaidlusaluste aktide peale jäeti rahuldamata, siis tuleb vastavalt Madalmaade Kuningriigi ja nõukogu nõuetele jätta apellandi kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Madalmaade Kuningriigi ja nõukogu kohtukulud seoses asjaomaste apellatsioonkaebustega ning nõukogu kohtukulud esimeses kohtuastmes.

150 Komisjon kui menetlusse astuja Üldkohtus ja Euroopa Kohtus ning Madalmaade Kuningriik kui menetlusse astuja Üldkohtus kannavad ise oma kohtukulud vastavates kohtuastmetes.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 9. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas T-348/07: Al-Aqsa *vs.* nõukogu**.

2. **Jätta Stichting Al-Aqsa hagi ja apellatsioonkaebus rahuldamata.**

3. **Jätta Stichting Al-Aqsa kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Madalmaade Kuningriigi ja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud seoses asjaomaste apellatsioonkaebustega ning nõukogu kohtukulud esimeses kohtuastmes.**

4. **Euroopa Komisjon kui menetlusse astuja Euroopa Liidu Üldkohtus ja Euroopa Liidu Kohtus ning Madalmaade Kuningriik kui menetlusse astuja Üldkohtus kannavad ise oma kohtukulud vastavates kohtuastmetes.**

Allkirjad